

Sygn. akt V Ca 54/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Elblągu V Wydział Cywilny Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Hryniewicz /spr./

Sędziowie: SO Ewa Nowaczyńska

SO Barbara Stradowska – Grzeszczuk

Protokolant: sekr. sąd. Karol Rogoża

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 maja 2014 r.

sprawy z powództwa K. W.

przeciwko A. W.

o alimenty

oraz sprawy z powództwa K. W.

przeciwko B. W.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 27 stycznia 2014r., w sprawie III RC 482/13

oddala apelację.

Sygn. akt V Ca 54/14

UZASADNIENIE

K. W. wniosła o zasądzenie na jej rzecz alimentów od rodziców B. i A. W. w kwocie po 500 zł miesięcznie od każdego z pozwanych.

W toku procesu powódka zmodyfikowała żądanie pozwu w części dotyczącej pozwanej B. W. i domagała się podwyższenia alimentów należnych jej od matki z kwoty 250 zł do kwoty 500 zł miesięcznie. Podtrzymała natomiast dotychczasowe żądanie wobec pozwanego.

Pozwana B. W. wniosła o oddalenie powództwa.

Pozwany A. W. wniósł o oddalenie powództwa.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki alimenty w kwocie po 300 złotych miesięcznie, ustalając w wyroku warunki płatności i odsetki w przypadku opóźnienia w płatności.

W pozostałym zakresie powództwo oddalono, również oddalono powództwo w całości skierowane przeciwko B. W.. Orzeczenie zawiera też rozstrzygnięcie o kosztach sądowych i rygorze natychmiastowej wykonalności.

Orzeczenie powyższe było wynikiem następujących ustaleń i wniosków:

Powódka K. W. urodziła się w dniu (...) z małżeństwa A. i B. W.. Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 29 lipca 2011r. wydanym w sprawie V C 641/10. Miejsce zamieszkania powódki ustalono przy ojcu, a od matki zasądzono alimenty po 200 złotych miesięcznie.

W chwili orzekania rozvodu powódka miała 16 lat i była absolwentką Gimnazjum (...) w E., zamierzała rozpocząć naukę w technikum.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostródzie z dnia 17 września 2012r w sprawie III RC 262/12 podwyższono alimenty należne K. W. od matki z kwoty 200 zł do kwoty 250 zł miesięcznie.

W chwili orzekania powódka miała 17 lat. Zamieszkiwała wspólnie z ojcem i jego konkubiną na stacji w O., gdzie uczęszczała do drugiej klasy T. E.. Była zdrowa, nie uczęszczała na płatne zajęcia pozalekcyjne. Potrzebowała korepetycji z uwagi na duże zaległości w nauce, sięgające okresu gimnazjum

W toku sprawy III RC 262/12 A. W. zatrudniany był przez M. A., prowadzącego działalność pod firmą (...). Pracował w oparciu o umowę na czas określony, na stanowisku kierowcy w transporcie krajowym, osiągając wynagrodzenie w wysokości 1111,86 zł netto. Zamieszkiwał na stacji wspólnie z córką, niepracującą konkubiną i dwójką jej dzieci oraz ich wspólnym kilkumiesięcznym dzieckiem. Ponościł koszty utrzymania mieszkania i mediów w kwocie 120 zł miesięcznie. A. W. spłacał ponadto zobowiązania zaciągnięte w okresie małżeńskim na kartach kredytowych, które łącznie wynosiły około 370 zł miesięcznie.

W chwili orzekania w sprawie III RC 262/12 pozwana B. W. nadal pracowała w (...) sp. z o.o w E. na stanowisku pracownika produkcji, w pełnym wymiarze godzin, w oparciu o umowę na czas określony, zawartą do dnia 31 marca 2013r. Osiągała wynagrodzenie w wysokości 1018,28 zł netto.

Mieszkała wraz z dorosłym synem w mieszkaniu zajmowanym przed rozpadem małżeństwa. Koszt utrzymania mieszkania wynosił łącznie 529 zł za czynsz oraz 150 zł za energię elektryczną. Wskazane opłaty były ponoszone przez domowników wspólnie, ponadto syn pozwanej samodzielnie opłacał rachunki za telefon, internet oraz telewizję. Do stałych miesięcznych wydatków pozwana zaliczała ponadto połowę raty kredytu zaciągniętego wspólnie z byłym mężem w czasie trwania małżeństwa – około 175 zł oraz spłaty zobowiązań zaciągniętych w okresie małżeńskim na kartach kredytowych, które łącznie wynosiły około 540 zł.

Pozwana regularnie alimentowała córkę, ponadto w miarę posiadanych środków, także przy pomocy finansowej dorosłych już dzieci, dokonywała dla niej zakupów rzeczowych, lub przelewała na jej rzecz pieniądze na zakup potrzebnych rzeczy. Starła się utrzymywać z małoletnią kontakt, który był jednak dość rzadki z uwagi na wynikłe pomiędzy nimi nieporozumienia i jej konflikt z byłym mężem.

W chwili obecnej powódka K. W. ma 18 lat. Kontynuuje naukę w Technikum (...) w O., aktualnie w III klasie. Nie powtarzała klas, w szkole ma dobrą opinię. Osiąga słabe wyniki w nauce, szczególnie z przedmiotów ogólnych. Na I półrocze bieżącego roku szkolnego nie miała ocen niedostatecznych.

Od dnia 16 października 2013r K. W. nie zamieszkuje w mieszkaniu ojca, skąd wyprowadziła się w wyniku nieporozumień, powstałych na kanwie zastrzeżeń pozwanego do jej stylu życia i stosunku do obowiązków oraz jej pretensji do ojca o nieodpowiednie traktowanie. Od tego czasu powódka zamieszkuje wspólnie z rodziną jej chłopaka, z którą prowadzi wspólne gospodarstwo domowe, dokładając się do kosztów utrzymania w miarę posiadanych środków

w kwotach 100 - 200 zł miesięcznie. Sytuacja ma charakter przejściowy, K. W. planuje wynajęcie pokoju, co wiązać się będzie z wydatkiem w kwocie 300 - 400 zł miesięcznie. Powódka kontynuuje naukę, ponosi zatem wydatki szkolne porównywalne z okresem poprzedniego orzekania w postaci opłat szkolnych, opłat za zorganizowane wyjazdy szkole, zakupu podręczników, przyborów szkolnych, stroju na w-f .

Aktualnie jedynym dochodem powódki są alimenty od matki w kwocie 250 zł miesięcznie, które od listopada 2013r są przelewane bezpośrednio na jej konto bankowe. K. W. nie posiada majątku, korzysta z doraźnej pomocy matki, realizowanej poza alimentami, babki i rodziców swojego chłopaka. Pożyczała również pieniądze od znajomych. W ciągu bieżącego roku szkolnego powódka nie pracuje dorywczo. Robiła to w poprzednim roku, kiedy roznosiła ulotki, zarabiając około 100 zł tygodniowo oraz w czasie ostatnich wakacji, kiedy zarobiła około 4.000 zł.

W chwili orzekania w przedmiotowej sprawie sytuacja pozwanej B. W. nie uległa istotnym zmianom w porównaniu z czasem orzekania w sprawie III RC 262/12. Wymieniona nadal pracuje w (...) sp. z o.o w E. na stanowisku pracownika produkcji, w pełnym wymiarze godzin, w oparciu o umowę na czas określony, zawartą do dnia 31 marca 2014r. W okresie od maja do listopada 2013r jej wynagrodzenie wynosiło do 1.181,38 zł do 1.751,54 zł, przeciętnie około 1200 zł. Syn pozwanej, z którym prowadzi ona wspólne gospodarstwo domowe, nie posiada stałego zatrudnienia, podejmuje prace dorywcze i dokłada się do kosztów utrzymania w kwocie 300 zł miesięcznie.

Aktualnie relacje powódki i pozwanej znacznie się poprawiły. Matka przejawia zainteresowanie życiem córki, jej postępami w nauce, wspiera ją.

W chwili obecnej sytuacja rodzinna i zawodowa A. W. nie uległa zmianie. Nadal zatrudniony jest przez M. A., prowadzącego działalność pod firmą (...) na stanowisku kierowcy, osiągając wynagrodzenie w wysokości 1.181,38 zł netto. Wynagrodzenie za pracę jest jedynym jego źródłem dochodu. . Zamieszkuje wspólnie z niepracującą konkubina i dwójką jej dzieci oraz ich wspólnym, dwuletnim synem, z którymi prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Konkubina pozwanego otrzymuje alimenty na dwoje dzieci z poprzedniego związku w łącznej kwocie 600 zł, zasiłki rodzinne na troje dzieci w łącznej kwocie 289 zł oraz zasiłek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej w kwocie 80 zł miesięcznie. Rodzina pozwanego zamieszkuje w jednym lokalu z prowadzącą oddzielne gospodarstwo domowe matką jego konkubiny i dwojgiem jej wnuków. Okresowo przebywa tam także pracująca za granicą siostra konkubiny pozwanego. Obydwie rodziny ponoszą po połowie koszty utrzymania wynajmowanego mieszkania, które po zmianie stacji wynoszą aktualnie 900 zł miesięcznie tytułem opłaty za wynajem, 270 zł tytułem opłaty za czynsz. Ponadto nadal spłaca połowę raty kredytu zaciągniętego wspólnie z pozwaną w czasie trwania małżeństwa w kwocie 200 zł, dodatkowo zaś kartę kredytową w S. Bank w kwocie 73,66 złotych.

Od czasu wyprowadzenia się powódki z jego domu pozwany nie utrzymuje z nią w zasadzie kontaktu.

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd I instancji omówił szczegółowo zeznania świadków, ocenił ich wiarygodność, wskazał także, że w postępowaniu w sprawie alimentacyjnej nie bada szczegółowo powodów nie zamieszkiwania dorosłej powódki z rodzicami. Koszty miesięcznego utrzymania przedstawione przez K. W. zostały przez Sąd Rejonowy zaaprobowane, gdyż ich wysokości nie kwestionowali pozwani.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd I instancji doszedł do przekonania, iż powództwo K. W. o zasądzenie alimentów na jej rzecz od ojca A. W. zasługuje na częściowe uwzględnienie. Odmienne ocenił natomiast zasadność żądania podwyższenia alimentów skierowanego do pozwanej B. W..

Orzekając w kwestii obowiązku alimentacyjnego pozwanego, Sąd orzekający miał na względzie okoliczność, że powódka nie osiągnęła zdolności samodzielnego utrzymania

Pomimo osiągnięcia pełnoletniości i rozpoczęcia de facto samodzielnego życia powódka spełnia kodeksowe warunki uzasadniające jej alimentowanie przez rodziców (także przez ojca). Nie ma ona bowiem możliwości podjęcia zatrudnienia i uzyskania samodzielności finansowej, bowiem kontynuuje naukę w III klasie technikum w systemie dziennym. Prócz alimentów płaconych przez matkę B. W. w kwocie 250 zł miesięcznie nie posiada żadnych źródeł

dochodów ani majątku własnego, z którego dochód byłby wystarczający na pokrycie kosztów jej utrzymania i dalszej edukacji. Fakt iż K. W. wyprowadziła się z domu rodzinnego, jako taki, wbrew stanowisku pozwanego nie jest przesłanką negatywną do zasądzenia alimentów.

Zachowania powódki, które pozwany piętnuje w toku przedmiotowej sprawy nie wywoływały jego adekwatnych reakcji w sytuacji, gdy zgłaszała je w czasie sprawy III RC 262/12 pozwana B. W., choć wówczas była ona małoletnia i pozostawała pod jego władzą rodzicielską.

Analizując usprawiedliwione potrzeby K. W. Sąd I instancji zaliczył do nich potrzeby mieszkaniowe i żywnościowe. Sąd Rejonowy uwzględnił ich zasadność jedynie do kwoty około 200 zł z tytułu żywienia i 60 zł z tytułu zamieszkiwania, mając na uwadze ustalone ceny zamieszkiwania i żywienia w internacie szkolnym, w którym K. W., jako uczennica na prawo zamieszkiwać i jak wynika z wiedzy posiadanej przez Sąd I instancji z urzędu z pewnością znalazłaby miejsce w swojej aktualnej sytuacji życiowej.

Potrzeby te zatem wynoszą łącznie około 570- 600 zł miesięcznie.

Skoro zatem pozwana B. W. alimentuje córkę w kwocie 250 zł miesięcznie i pomaga jej dodatkowo w miarę potrzeb i posiadanych środków, zasadnym jest, aby udział pozwanego, który w żaden sposób nie wspomaga aktualnie córki, określić na kwotę 300 zł miesięcznie. Da to łącznie 550 zł miesięcznie i pozwole K. W. na zaspokojenie jej podstawowych, usprawiedliwionych potrzeb w kwocie adekwatnej do możliwości zarobkowych jej rodziców.

Analizując sytuację pozwanego sąd doszedł do przekonania, iż będzie on w stanie uiszczać alimenty w zasądzonej kwocie. Ma stałe zatrudnienie i stały, choć formalnie niewysoki dochód i ma na utrzymaniu jedynie powódkę i jej brata. Łączny dochód rodziny pozwanego wynosi 1338 zł.

Nie ma on natomiast obowiązku utrzymywania dzieci swojej konkubiny z poprzedniego związku, ani jej samej, gdyż jest ona młodą, zdrową i zdolną do pracy osobą. Sąd ustalając wysokość zobowiązania alimentacyjnego badał możliwości zarobkowe zobowiązanego, a nie faktycznie osiągnięte dochody. Ponadto niniejsze orzeczenie konkretyzuje jedynie udział pozwanego w zaspokajaniu usprawiedliwionych potrzeb jego córki, co powinien był i czynił według swoich deklaracji, także w czasie zamieszkiwania powódki wspólnie z nim. Trudno bowiem realnie zakładać, iż alimenty płacone przez pozwaną B. W. w kwocie 250 zł miesięcznie były w stanie zaspokoić te potrzeby, które pozwany znał i w toku sprawy III RC 262/13 sam, jako przedstawiciel ustawowy, szacował na kwotę około 950 zł.

Sąd I instancji wskazał, że B. W. płacąc regularnie alimenty, pomaga ponadto córce finansowo i rzeczowo w miarę posiadanych środków, utrzymuje z nią stały kontakt i dobre relacje, wspiera w trudnym dla niej okresie życia, chętnie gości w swoim domu w okresach wolnych od zajęć szkolnych.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia, Sąd Rejonowy wskazał przepis art. 138 krio

W apelacji od powyższego wyroku pozwany wniósł o jego zmianę i oddalenie powództwa,

Zarzucał, że Sąd I instancji błędnie nie zastosował przepisu art. 133 krio. Córka nie uczy się, eksperymentuje z narkotykami, przebywa w towarzystwie, które nadużywa alkoholu. Wszystkie argumenty oraz analiza sytuacji materialnej i życiowej pozwanego pozwalały uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na pełnoletnią córkę.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest nieuzasadniona.

W szczególności rację ma Sąd Rejonowy, że jedynym kryterium obowiązku alimentacyjnego rodziców jest okoliczność braku możliwości samodzielnego utrzymania przez dziecko, niezależnie od tego czy uprawniony do alimentów jest pełnoletni i czy mieszka razem ze zobowiązanym, czy oddzielnie jak w niniejszej sprawie. Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie dokonał zatem prawidłowych ustaleń oraz wysnuł uprawnione wnioski.

Na pozwanym - co do zasady- ciąży obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania córki także wówczas, gdy wyprowadziła się ona ze wspólnego z ojcem miejsca zamieszkania. Przyczyny takiej decyzji dorosłej córki pozwanego są drugorzędne.

Na utrzymanie powódki apelujący miał obowiązek wyłożyć środki finansowe także wówczas, gdy powódka z nim i jego rodziną mieszkała., miałby ten obowiązek także wówczas, gdyby mieszkała ona z drugim rodzicem.

Nie ulega wątpliwości, że córka pozwanego kontynuuje naukę na etapie szkoły średniej, nie powtarzała żadnej klasy, nie ma wyuczonego zawodu, nie ma tym samym możliwości samodzielnie się utrzymać.

Fakt, że powódka osiąga słabe lub przeciętne wyniki w nauce również nie pozostaje w związku przyczynowym z możliwością uchylenia się odłożenia środków na jej utrzymanie. Dzieci bowiem nie zawsze uczą się bardzo dobrze, zależy to zarówno od ich zdolności jak i od sytuacji życiowej ,a ta u powódki była trudna, związana choćby z rozwodem rodziców i konfliktem jaki między nimi panuje oraz braku osiągnięcia porozumienia w najważniejszej sprawie jak wychowanie dziecka. Dawało to powódce możliwość manipulowania rodzicami i czyniła to.

Zarzut pozwanego, że powódka nie spełnia oczekiwań pozwanego w kwestii swego zachowania, ponieważ w jego ocenie przebywa w nieodpowiednim towarzystwie oraz nie wywiązuje się z nałożonych obowiązków jest również nietrafny.

Obowiązek alimentacyjny obciąża rodziców także względem dzieci, które sprawiają kłopoty wychowawcze. Dzieci te wymagają wręcz większej troski i zainteresowania i na pewno okoliczność, że dziecko niezdolne do samodzielnego utrzymania nie spełnia oczekiwań rodzica w kwestii swojego zachowania , nie zwalnia go od obowiązku partycypowania w kosztach utrzymania tego dziecka.

Powódka kłopoty takie sprawiała także wówczas gdy mieszkała z matką i z ojcem i wówczas pozwany nie uchylił się od alimentowania jej.

Decyzja powódki o samodzielnym zamieszkaniu daje szansę zmiany i może spowodować, że będzie ona postępowała odpowiedzialnie i będzie bardziej samodzielną, bowiem ma świadomość, że brak zadowalających osiągnięć w nauce, może prowadzić do pozbawienia jej środków na utrzymanie od rodziców.

Zasądzeniu alimentów od pozwanego na rzecz powódki nie stała też na przeszkodzie jego sytuacja materialna.

Pozwany mając dwoje dzieci na utrzymaniu w tym dorosłą uczącą się córkę, musi liczyć się z faktem, że znaczna część jego dochodów będzie musiała być przeznaczona na ten cel.

Pozostawanie natomiast bez stałej pracy przez dorosłego, funkcjonującego od lat na rynku pracy z dobrym zawodem męczyznę, jest z pewnością w jego życiu sytuacją przejściową.

Pozwany w sprawie III RC 262/12 , w której domagał się jeszcze jako przedstawiciel ustawowy powódki alimentów od pozwanej na rzecz córki stwierdził: „chętnie bym zmienił pracę na lepiej płatną, ale nie mogę, mam wykształcenie podstawowe, zawód kierowca, kiedyś jeździłem na wyjazdy zagraniczne, ale teraz gdy mam dziecko przy sobie, nie mogę jej zostawić na dłuższy czas bez opieki „(k-57 verte akt III RC 262/12) . Aktualnie zatem pozwany może wrócić do poszukiwań lepiej płatnej pracy ,ponieważ argument wyżej przytoczony odpadł.

Alimenty w kwocie 300 złotych miesięcznie ,a łącznie 550 złotych miesięcznie zaspokoi najbardziej podstawowe potrzeby powódki i to przy założeniu, że otrzyma wsparcie poza alimentami ze strony matki, babki czy rodziców jej chłopaka ,u których mieszkała dotychczas. Pozwany w cytowanej już sprawie III RC 3262/12 potrzeby powódki określał na znacznie wyższą kwotę, a potrzeby te na pewno aktualnie nie zmniejszyły się, tyle ,że w tej sprawie pozwany koszt utrzymania córki zaniża, wychodząc z błędnego założenia, że skoro się córka wyprowadziła, nie jest on zobowiązany dołożenia na jej utrzymanie.

Powódka zatem i tak będzie zmuszona podejmować dorywcze prace choćby w okresie wakacji, żeby mieć środki finansowe na wszystkie usprawiedliwione potrzeby i to jest konsekwencja jej życiowego wyboru o oddzielnym zamieszkaniu.

Nie można jednakże z tego powodu –jak chce apelujący- oddalić jej żądania alimentów. Szczególnie, że pozwany poza alimentami, aktualnie w ogóle nie uczestniczy w życiu córki w inny sposób.

Mając na uwadze powyższe argumenty, Sąd Okręgowy apelację oddalił jako nieuzasadnioną stosownie do przepisu art. 385 kpc